

F. t. I. om rettens pleje i Grønland.

er langt videre udbygget end den grønlandske.

Hertil kommer, at manglen på materielle retsregler i Grønland bevirker, at det på mange områder, hvor der består nær forbindelse mellem den processuelle og den materielle ret, ikke har været muligt at udfærdige processuelle regler. På andre områder, hvor man har anset det for rettest uanset manglen af materielle retsregler at give særlige processuelle bestemmelser, har udarbejdelsen af disse selvsagt været forbundet med betydelig usikkerhed, således at man har været henvist til at afstå fra at udforme mere detaljerede bestemmelser, men har måttet indskrænke sig til vejledende regler af generelt indhold.

Endelig har forskellige andre forhold, således de store afstande, de vanskelige kommunikationsforhold og den omstændighed, at den grønlandske befolkning i langt mindre grad end den danske vil være i stand til selv at varetage sine interesser under en retssag, nødvendiggjort, at de processuelle regler for Grønland har måttet formuleres på en fra den danske retsplejelov afvigende måde.

Selv om udgangspunktet for udarbejdelsen af lovforslagets processuelle regler har været den danske retsplejeordning, bør man dog vise tilbageholdenhed med hensyn til at drage slutninger og navnlig modsætningsslutninger af en sammenligning mellem den danske retsplejelov og nærværende lovforslag.

Det må i denne forbindelse bemærkes, at man på en række punkter, der omhandles i den danske retsplejelov, ikke har fundet det rigtigt at give lovregler for den grønlandske retsplejes vedkommende. Dette kan ikke tages som et udtryk for, at de danske regler er anset for uanvendelige i Grønland, men er alene et udslag af, at man ikke har anset det for muligt på forhånd at binde retsudøvelsen til en bestemt fremgangsmåde, som muligt i praksis vil vise sig uhensigtsmæssig.

Som eksempel herpå kan anføres, at forslaget ikke indeholder bestemmelser om fri proces. Der er næppe på nuværende tidspunkt fornødent grundlag for at udarbejde sådanne regler. Når forudsætningerne herfor måtte være til stede, vil bestemmelser af denne art formentlig kunne udfærdiges administrativt.

Det er givet, at det, efterhånden som den materielle ret i Grønland kodificeres, vil vise sig nødvendigt at supplere eller ændre de i nærværende lovforslag givne regler.

Udkastet til forslaget er udarbejdet af

fuldmægtig i justitsministeriet Mogens Grau, der som sekretær i grønlandskommissionen har bistået ved udarbejdelsen af betænkningssafnittet vedrørende retsplejen. Udkastet har været gennemgået af et af statsministeriet og justitsministeriet i forening nedsat redaktionsudvalg, bestående af kontorchef i justitsministeriet H. Topsøe-Jensen, fuldmægtig i grønlandsdepartementet Verner Goldschmidt, der i 1948—49 har deltaget i den af statsministeriet udsendte juridiske ekspedition til Grønland, og fuldmægtig Grau. Redaktionsudvalget har under sit arbejde rådført sig med landshøvding Lundsteen og landsdommer Kisbye Møller.

Det foreliggende lovforslag har derefter, efter først at have været forelagt rigsdagens grønlandsudvalg til orientering, i overensstemmelse med forskriften i § 7, stk. 2, i lov nr. 271 af 27. maj 1950 om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v. været forelagt landsrådene til betænkning under deres møde i sommeren 1950. Landsrådene har tiltrådt forslaget med enkelte ændringer. Ekstraktudskrift af landsrådenes mødeprotokol er vedføjet nærværende forslag som bilag 1. I det omfang, man ikke har ment at burde følge disse ændringsforslag, er der i det følgende gjort opmærksom herpå.

Endvidere har forslaget været gjort til genstand for forhandling med retsplejeudvalget, på hvis foranledning der er foretaget nogle ændringer i det oprindelige udkast. Udvalgets erklæring om lovudkastet er vedføjet som bilag 2.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

I kapitel I indeholdes de nærmere regler om de fremtidige grønlandske domstoles organisation. Der henvises til bemærkningerne i fornævnte betænkning pag. 106—111.

Til § 2.

Den juridiske dommer betegnes i forslaget som »landsdommer« og appelretten som »landsretten«. Uanset at dommeren lønnes som underretsdommere, har man foretrukket denne betegnelse, hvorved det dels understreges, at der er tale om en 2. instans-domstol, dels pointeres, at rettens område er hele Vestgrønland, jfr. de tilsvarende betegnelser landshøvding, landsråd o. s. v. Dommænd vil kunne udpeges såvel blandt vedkommende råds medlemmer som blandt udenforstående.